

DEBRECENI ÍTÉLŐTÁBLA

Bf.II.486/2015/5.sz.

A Debreceni Ítéltábla, mint másodfokú bíróság Debrecenben, a 2015. október 21. napján megtartott nyilvános ülésen meghozta és kihirdette a következő

végzést:

A nyilvános rendezvényen, felfegyverkezve elkövetett garázdaság büntette és más bűncselekmény miatt és társa ellen indult büntetőügyben a Debreceni Törvényszék 2015. június 24. napján kihirdetett 9.B.94/2015/25.számú ítéletét helybenhagyja.

A másodfokú eljárásban felmerült 11.350 (tizenegyezer-háromszázötven) forint bűnügyi költségből I. r. vádlott 6350 (hatezer-háromszázötven) forintot, II. r. vádlott 5000 (ötezer) Ft-ot visel.

Indokolás:

Az ügyben elsőfokú bíróságként eljáró Debreceni Törvényszék a rendelkező részben írt határozatával I. r. és II. r. vádlottakat társtettesként elkövetett garázdaság büntetében (Btk. 339. § (1) bekezdés, (2) bekezdés d) és e) pontjai), valamint testi sértés büntetében (Btk. 164. § (1) és (3) bekezdés) mondta ki bűnösnek. Ezért mindkét vádlottat - halmazati büntetésül - 1 év 8 hónap börtön végrehajtási fokozatú szabadságvesztésre és 2 év közügyektől eltiltásra ítélte. Rendelkezett a terheltek által előzetes fogvatartásban töltött idő szabadságvesztésbe történő beszámítása felől, a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontjáról, I. r. vádlottal szemben elrendelte a Debreceni Járásbíróság 35.Fk.33/2013/37. számú ítéletével jogerősen kiszabott, próbaidőre felfüggesztett 5 hónap börtönbüntetés végrehajtását. Határozott az eljárás során lefoglalt bűnjelek további sorsáról, valamint a bűnügyi költség viseléséről.

Az ítélet ellen a kihirdetéskor fenntartott nyilatkozattételi határidőn belül egyrészt az ügyész jelentett be fellebbezést a vádlottak terhére, a kiszabott büntetések súlyosítása végett, melyet azzal indokolt, hogy a törvényszék túlzott jelentőséget tulajdonított az ügyben felmerült enyhítő körülményeknek. Ezzel szemben a súlyosító hatással bíró bűnösségi körülmények száma és nyomatéka, valamint a bűncselekmény megvalósításának módja a középértékes büntetés kiszabási szempontok figyelembe vételével - fellebbezésének iránya szerint - a fő- és mellékbüntetés felemelését kell eredményezze.

A határozatot másfelől védelmi jogorvoslatok is támadták, mivel I. r. vádlott és védője enyhítés végett, II. r. terhelt valamint védője elsődlegesen felmentés, másodsorban enyhítés érdekében fellebbeztek.

A Debreceni Fellebbviteli Főügyészség Bf.285/2015/1-I. számú átiratában az ügyészi fellebbezést fenntartotta, míg a védelmit alaptalannak jellemezte. A büntetőeljárás

szabályainak megtartásával lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként megállapított tényállást - mellyel az elsőfokú bíróság ügyfelderítési kötelezettségét is teljesítette - teljes mértékben megalapozottnak találta, s az alapján helytállóan lehetett következtetni a vádlottak bűnösségére. Rámutatott arra, hogy a törvényszék kellő körültekintéssel mérlegelte a rendelkezésre álló releváns bizonyítékokat, ezért nem kifogásolható azon következtetése sem, mely szerint bár az elkövetés eszközeként használt baltákkal a fej felé irányítottan súlyosabb következményekkel járó sérülés is okozható, a terheltek konkrét cselekménye - az elsőfokú határozatban részletezett körülmények mellett - kétséget kizáró módon 8 napon túl gyógyuló sérülés okozására lehetett alkalmas. Hozzátette ugyanakkor, hogy az eredmény azért nem következett be, a sértettek azért nem sérültek meg, mert a vádlottaktól sikerült elvenni az eszközöket. Ezen felül a cselekmények minősítését is törvényesnek találta, és a büntetés kiszabása körében irányadó bűnösségi körülmények feltárása is majdnem hiánytalanul történt meg, mely csak kisebb körben érdemel kiegészítést. Álláspontja szerint azonban értékelésük során az elsőfokú bíróság indokolatlanul enyhe joghátrányt alkalmazott a kedvezőtlen személyi körülményekkel rendelkező vádlottakkal szemben, így a kifejtetteket összegezve arra tett indítványt, hogy az ítélet a Debreceni Törvényszék elsőfokú ítéletének Be. 372. § (1) bekezdése szerinti megváltoztatásával I. r. és II. r. vádlottak büntetési tétel középértéke alatt maradó büntetését számottevően súlyosítsa, egyebekben pedig a határozatot a Be. 371. § (1) bekezdésére utalással hagyja helyben.

Az ítélet a bejelentett kétirányú perorvoslatok okán a Be. 361. § (1) bekezdése szerint nyilvános ülést tartott, melyen az ügyész változatlanul az írásban előadottaknak megfelelően érvelt, súlyosabb büntetések kiszabását tartva alaposnak.

Ezzel szemben I. r. vádlott védője az elsőfokon számba vett enyhítő körülmények ismételt felsorolása mellett abbéli álláspontjának adott hangot, hogy a törvényszék által mindkét terhelttel azonos tartamban meghatározott büntetés nem felel meg a belső arányosság követelményének, mivel a lefolytatott bizonyítási eljárás ismeretében felderített cselekvősegek sem azonosak. I. r. vádlott nem mért csapást a sértettre, amire ittasságából és a biztonsági őrök közbelépése folytán nem is lett volna képes. Ily módon az elsőfokú ítélet megváltoztatásával tett arányos - enyhébb - büntetés kiszabása indokolt.

II. r. vádlott védője a nyilvános ülésen is fenntartotta fellebbezése elsődleges irányát, nevezetesen felmentést, míg másodlagosan a büntetés enyhítését tartva alaposnak. Emellett fellebbezése eredménytelensége esetén az ügyészi jogorvoslatra reflektálva az elsőfokú határozat helybenhagyása mellett is érvelt, ezzel kapcsolatosan kifejtve, hogy a cselekmény elkövetése óta eltelt huzamosabb idő és a deliktum valós társadalomra veszélyessége semmiképp nem indokolja súlyosabb szankció alkalmazását.

Az ítélet a bejelentett perorvoslatok alapján az elsőfokú bíróság ítéletét az azt megelőző eljárással együtt teljes terjedelmében bírálta felül, függetlenül a fellebbezés okától és irányától. A revízió elvének szem előtt tartásával ellenőrizte, hogy a törvényszék megtartotta-e az eljárási szabályokat és vizsgálta az ítélet megalapozottságát is. Ennek során nem észlelt a Be. 373. § (1) bekezdés II. pontjában felsorolt olyan (un. abszolút) eljárási szabálysértést, amely az ítélet hatályon kívül helyezéséhez vezetne, és olyan súlyú

relatív hiba sem érhető tetten, mely a bizonyítás törvényességét érintve az érdemi felülbírálatot kizárná.

Azzal viszont eljárási szabályt sértett az elsőfokú bíróság, amikor bizonyítékként vette figyelembe a vád tárgyává tett cselekményről tudomást szerző telefonos bejelentését rögzítő hivatalos feljegyzést is (nyomozási irat 67. oldal). Lényeges, hogy a kérdéses hivatalos feljegyzés a bejelentőnek a bizonyítandó történeti tényekről szerzett információt tartalmazza meglehetősen részletességgel, így tartalmilag vallomásnak minősül, ám e személy tanúként egyáltalán nem került kihallgatásra az eljárás során. Fentiekkel kapcsolatosan szükséges kiemelni, hogy a Be. 168. § (1) bekezdése értelmében a tanú vallomása - a kihallgatásával összefüggésben felmerült törvényi garanciális rendelkezések miatt - még jelentésbe sem foglalható. E szabályozás irányadó kell legyen a jelzett hivatalos feljegyzésre is, ami azonban a Be. 76. § (1) bekezdése értelmében csak más bizonyítási eszközként, nevezetesen a Be. 116. § szerinti okiratként lenne a bizonyítékok körébe vonható, ám tanúvallomásként nem.

Ezen túlmenően az elsőfokú bíróság nem értékelhette volna bizonyítékként a I. r. vádlott elfogásával, majd előállításával kapcsolatban érdemi információt hordozó, 2014. február 23-ai keltezésű rendőri jelentésnek a terhelt nyilatkozatát tartalmazó részét sem (nyomozási irat 95-96. oldal). Kétségtelen, hogy a rendőrség eljáró tagjai felé nincs törvényi kötelelem (a rendőrségi törvény, avagy a szolgálati szabályzat előírásai alapján) olyan jellegű kioktatásra, melynek értelmében az intézkedés alá vont, vagy kikérdezett személy nem köteles vallani, illetve önmagát, vagy hozzátartozóját bűncselekmény elkövetésével vádolni. A már hosszú ideje követett és egységes bírói gyakorlat szerint, amennyiben a nyomozóhatóság nem figyelmezteti az érintettet az önvádra kötelezés tilalmára, illetőleg a hallgatás jogára, úgy a hatóság által tőle szerzett és rendőri jelentésben foglalt (avagy rendőrségi dolgozók vallomásaiban) megjelenő adatok a tárgyaláson bizonyítékként nem értékelhetők, arra tényállás nem alapítható, függetlenül az adott nyilatkozat tartalmától (ÍH 2005.136, Debreceni Ítéltábla Bf.II.159/2005/29., Bf.II.35/2015/5.).

Az önvádra kötelezés tilalmát (*nemo debet prodere se ipsum*) az ítékezés abban az esetben is megköveteli, ha a később terheltté váló személyt a rendőrség forró nyomon keríti kézre és vonja kérdőre még a nyomozás elrendelése előtt. Ezért az ítéltábla a Be. 78. § (4) bekezdés utolsó fordulatára figyelemmel az elsőfokú ítélet 10. oldal hatodik és hetedik bekezdéseiben foglaltak közül a fenti hivatalos feljegyzés, illetőleg az előállítás végrehajtásáról szóló jelentés idézett részeire utalást mellőzi a bizonyítékok köréből, melynek azonban nem lehetett érdemi jelentősége a határozat megalapozottságát illetően, mert más, törvényesen beszerzett és értékelt bizonyítékok alapján a tényállás kétséget kizáróan megállapítható volt. A kiemelés azonban azért indokolt mégis, hogy a hivatkozott alapelv maradéktalanul érvényesüljön, követendővé váljon valamennyi ítélezési fórumon.

A törvényszék a vádbeli cselekményt illetően minden tekintetben eleget tett ügyfelderítési kötelezettségének, a bizonyítást a szükséges körben lefolytatta. Az általa megállapított tényállással kapcsolatosan azonban a Be. 351. § (2) bekezdés b) és c) pontjai szerinti kisebb megalapozatlanság rögzíthető - részben hiányai okán, ezen felül az iratok

tartalmával ellentétes - melyet a Be. 352. § (1) bekezdés a) pontja alapján a rendelkezésre álló iratok alapján helyesbíteni és kiegészíteni indokolt a következők szerint.

- II. r. vádlott az elsőfokon feltárt legutóbbi jövedelmi viszonyai szerint burkolóként tevékenykedik, melyből havi 160.000 forint bevallott jövedelme származik (25. számú tárgyalási jegyzőkönyv 9. oldal első bekezdés).
- I. r. vádlottat a Debreceni Járásbíróság 35.Fk.33/2013/37. számú jogerős határozatával, mint visszaesőt ítélte el.
- II. r. vádlott a Debreceni Városi Bíróság 68.Fk.224/2009. számú ügyében elbírált bűncselekményeit a határozatban rögzítettek mellett 2008. október 15. napján követte még el.
- A történeti tényállás az ítélet 5. oldal ötödik bekezdésében annyiban érdemel pontosítást, miszerint II. r. vádlott a bűncselekmény elkövetéséhez valójában szintén baltát használt (a törvényszék által eszközölt szóbeli orvosszakértői vélemény kiegészítés alapján, ítélet 11. oldal utolsó bekezdés, 14. számú tárgyalási jegyzőkönyv 7. oldal).

Ezen túlmenően az ítélet tábla a tényállás részének tekinti az elsőfokú bíróság által rögzített, ám határozatszerkesztési hibából adódóan csak az elfogadott tanúvallomások értékelése körében felsorolt ténybeli megállapításokat az alábbiak szerint:

- II. r. vádlott sértett fejének irányába vágó mozdulattal, a balta élével csapott (8. oldal utolsó bekezdés).
- A 9. oldal negyedik és hatodik bekezdésében írtak alapján a már elsőfokon, illetve fenti kiegészítéssel rögzített mozdulatsorokból kitűnően mindkét vádlott szándéka egyértelműen bántalmazásra, sérülés okozására irányult.

Fentiekkel a tényállás már minden tekintetben megalapozottá vált, melyet az ítélet tábla a Be. 352. § (2) bekezdésében foglaltaknak megfelelően a másodfokú eljárásban is irányadónak tekintett, felülbírálata alapjául elfogadott.

Az elsőfokú bíróság az ügy eldöntése szempontjából lényeges bizonyítékokat megvizsgálta, és azokat okszerűen, a logika szigorú szabályai szerint, helyesen értékelte, illetve indokolási kötelezettségének is maradéktalanul eleget tett. Vizsgálta a vádlottak érdemi védekezését, a releváns tanúvallomásokat, az igazságügyi orvosszakértői megállapításokat és a rendelkezésre álló okirati bizonyítékokat. Ennek során részletes és meggyőző indokokat vonultatott fel arra, hogy a terhelti vallomásokkal szemben miért a sértettek által elmondottakat, az őket támogató további tanúk vallomásait tekinti hitelt érdemlőnek, melyek nemcsak egymást erősítették meg, hanem a szakértő által előadottakkal és a figyelembe vett okiratokkal is összhangban álltak, szoros kölcsönhatást képezve a vádlottak tetten ért magatartásából levont első bírói következtetéssel. A törvényszék bizonyítékértékelő tevékenysége mindenben megfelel a formál logika törvényszerűségeinek. Miután ténybíróságnak a bizonyítási eljárást lefolytató elsőfokú bíróság minősül, a bizonyítékok irathú, hibamentes értékelése esetén a másodfokú bíróság nem állapíthat meg eltérő tényállást.

A II. r. vádlott vonatkozásában előterjesztett felmentésre irányuló védelmi fellebbezés ugyanakkor kizárólag a bizonyítékok értékelésén keresztül támadja a megállapított tényállást, ezért az eredményre nem vezethet, ugyanis a másodfokú perben eltérő tények megállapítására, a bizonyítékok felülmérlegelésére nincs perjogi lehetőség (Be. 351-352. §).

A vádlottak cselekményeinek jogi minősítését érintő felülbírálat körében mindenekelőtt arra szükséges utalni, hogy az irányadó anyagi jogi rendelkezés és a bírói gyakorlat szerint először a hatálysabályok vizsgálatát kell elvégezni, ám adott esetben ez nem igényelt részletesebb elhatárolást, hiszen a tényállásban körülírt bűncselekmény elkövetésére már a 2012. évi C. törvény (Btk.) hatályba lépését - 2013. július 1. napját - követően került sor, ezért szükségszerűen e törvényt kellett alkalmazni.

A törvényszék okszerűen következtetett a vádlottak bűnösségére és cselekményeik minősítése is megfelel az anyagi jognak. Az ítélet e tekintetben is teljes körű, hibátlan indokolással ellátott, további helyesbítést, kiegészítést nem igényel.

Az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabása során irányadó körülményeket alapvetően feltárta, mellyel kapcsolatosan az ítélet tábla - a fellebbviteli főügyészség által kifejtettekkel egyetértve - a garázdaság büntettének kétszeres minősülését tekintette még újabb súlyosító körülménynek. A kiszabott büntetés neme és mértéke viszont ezzel együtt is mindkét vádlott esetében igazodik a cselekmények valós tárgyi súlyához, és a vádlottak személyében rejlő társadalomra veszélyességhez. Kétségtelen, hogy I. r. vádlott cselekvőségét önmagában vizsgálva az enyhébb megítélés lehetősége is felmerül, hiszen nem mérhetett csapást a sértettre, ám az valójában kizárólag a sértetti fellépésnek köszönhetően maradt el, nevezetesen azért, mert eredményesen védekezve elvette tőle az elkövetés eszközét. Ellenben nem maradhat figyelmen kívül az sem, hogy I. r. vádlott előélete terheltebb, közelebbről a felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatti elkövetés képez olyan nyomatékka bíró súlyosító körülményt, mellyel együtt a büntetések első fokon meghatározott azonos tartama érdemben nem kifogásolható, nem sérti a belső arányosságot.

A Btk. 80. § (2)-(3) bekezdései szem előtt tartásával irányadó halmazati középértéktől elmaradó szabadságvesztések értelemszerűen nem tekinthetők eltúlzottan szigorúnak, ám lényeges súlyosításuk sem indokolt, ugyanis a Be. 371. § (2) bekezdésében írtakra figyelemmel a büntetési tételkeretek közötti szabadságvesztések kisebb megváltoztatásának nem lehet helye. Ezen felül arányosan került meghatározásra a mellékbüntetések mértéke is. Mindezeket összegezve az ítélet tábla úgy találta, hogy a súlyosításra irányuló ügyészi és az enyhítést célzó védelmi fellebbezések egyike sem vezethet eredményre.

A perorvoslatokkal támadott elsőfokú határozat járulékos rendelkezéseit illetően minden tekintetben törvényes és helytálló döntés született. Az ítélet tábla ezért kizárólag a feltételes szabadság lehetőségének legkorábbi időpontjával kapcsolatban tartja indokoltnak megjegyezni, hogy miután a törvényszék mindkét vádlottal szemben huzamosabb, csaknem 2 évet megközelítő szabadságvesztést szabott ki, nem jelentette volna a Btk. 38.

§ (2) bekezdés a) pontjában írtak sérelmét, ha kizárólag a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap kerül rögzítésre. Adott esetben a feltételes szabadságra bocsátáshoz megkívánt letöltendő büntetés mértéke jóval túlmutat a 3 hónapos törvényi minimumon, így utóbbinak a feltüntetése szükségtelen volt.

Mindezekre figyelemmel a Debreceni Ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét a Be. 371. § (1) bekezdése alkalmazásával helyes indokai alapján helybenhagyta.

Az ítéltábla a másodfokú eljárásban felmerült bűnügyi költséget a Be. 381. § (1) bekezdése alapján állapította meg.

, 2015. október 21.

Dr. Elek Balázs sk.	. Bakó József sk.	. Gömöri Olivér sk.
a tanács elnöke	előadó bíró	bíró

ZÁRADÉK: A Debreceni Törvényszék 9.B.94/2015/25. számú ítélete a jelen másodfokú határozat folytán a mai napon jogerős és végrehajtható.

Debrecen, 2015. október 21.

Dr. Elek Balázs sk.
a tanács elnök